

Cinquanta

Vicenç Biete Farré

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, que amb la present edició arriba al número 50, va néixer coincidint amb el cinquantenari de la nostra Societat. La mort, poc temps abans, del nostre estimat consoci Josep Maria Puchades, havia estroncat la publicació, finançada generosament per ell a través de l'Editorial Montblanc, de la *Revista Catalana de Geografia*, que durant prop de cinc anys va servir d'òrgan a la nostra Societat, i ens en deixà òrfens.

En aquells moments, la precarietat dels recursos socials no ens va permetre d'adquirir la capçalera de la *Revista* ni escometre la continuïtat de la seva publicació. Va ser l'Institut Cartogràfic de Catalunya l'entitat que se'n va fer càrrec i que, sota la direcció de Carles Carreras i Verdager, la va continuar publicant durant un cert temps, de primer conservant la mateixa denominació de *Revista Catalana de Geografia* i posteriorment amb el nom de *Terra*.

Semblava esfumar-se la possibilitat que la Societat pogués tenir un mitjà d'expressió que, a més de reflectir les nostres activitats, permetés d'aplegar al seu voltant tot un conjunt d'estudiosos interessats en les qüestions que afecten l'home i les ciències de la terra.

Es va plantejar, doncs, la necessitat d'un nou butlletí que recollís, de manera preferent, els treballs dels nostres propis socis i, també, els textos de les comunicacions científiques impartides a la nostra seu, així com les col·laboracions d'experts i especialistes. Amb la fi, tot plegat, de continuar vetllant pel coneixement i l'aprofundiment de la Geografia, raó de ser de la nostra Entitat.

Lluís Solé i Sabarís ja l'havia palesada prou, aquesta necessitat. «Una Societat que no publica és una Societat morta», deia una vegada darrera l'altra. Però l'a-

leshores president, Salvador Llobet, tot i reconeixent la mancança evident, temia de no poder fer front a les despeses que l'empresa hauria de comportar.

Va ser Lluís Casassas, tanmateix, qui el va engrescar, —a ell i a la resta dels membres de la Junta de Govern— a arriscar-se i a maldar per intentar-ho. Casassas s'hi va llençar, va recórrer a les seves relacions i va aconseguir ajuts, fonamentalment el de la Diputació de Barcelona, el qual en conjunció amb la subvenció anual de l'Institut d'Estudis Catalans a les seves societats filials, van permetre d'engegar novament un òrgan de la Societat.

Des del primer número de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, Casassas en va ser l'ànima, i ho va continuar sent de manera incansable fins a la seva mort. Va viure la revista amb abandament. Tant se valia que es tractés de cercar col·laboracions com de llegir-les i de valorar-les, de corregir galeres com, en aquells primers temps, de convocar-nos a casa seva per ensobrar els exemplars i lliurar-los per a la seva distribució.

El seu entusiasme va connectar immediatament amb els diferents membres que han estat al front del Secretariat de Redacció i que, en quinze anys d'esforços i de dedicació, han assegurat la continuïtat de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, amb la complexitat que aquest fet representa. Val a dir, tanmateix, que han estat amplament recompensats amb les paraules d'ànim i d'encoratjament que han rebut, penyora de continuïtat i de renovat estímul. Ensenms que han justificat l'escaiença dels suports rebuts. Suports entre els quals no fóra just d'ometre el d'El Tinter SAL, la societat laboral impressora de la revista que, als inicis o en moments de dificultats econòmiques, mai no ens van acuitar.

Ha estat així, doncs, que des d'aquell desembre de 1984 en què va aparèixer per primera vegada, *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* ha anat fent camí i ha assolit la fita d'aquest número 50. Gosariem dir que es tracta d'una fita rellevant en el conjunt de les revistes de geografia d'arreu d'Espanya. Altrament, la seva difusió ha permès, ultra posar-la regularment a les mans de cadascun dels membres de la Societat, de fer-la arribar a les universitats espanyoles, incloses les dels Països Catalans, i a les estrangeres més rellevants, la qual cosa ha donat lloc a profitosos intercanvis.

La culminació d'aquesta etapa ens duu a recordar el número 25 que, amb caràcter especial, va aparèixer coincidint amb la celebració del Primer Congrés Català de Geografia (març de 1991). En aquella ocasió es va considerar adient de reeditar alguns dels treballs més antics de geògrafs relacionats intensament amb la Societat, treballs que havien representat una innovació o havien aportat alguna idea que seria interessant de retrobar, i que podien córrer el risc de perdre's o de veure's reduïts a meres cites bibliogràfiques. Aquesta iniciativa de les reimpressions s'ha anat plasmant també en números successius, i voldríem estimular-ne la recerca per tal de continuar la publicació de treballs d'aquesta mena, tan significatius.

Talment com en el cas del número 25, s'ha considerat que a aquest número 50 calia donar-li també el caràcter d'especial i, com aleshores, de distingir-lo amb trets diferencials dels continguts habituals. És amb aquest propòsit que

s'ha demanat la col·laboració de persones que han estat acreedores per part de la Societat d'una distinció merescuda: la de membres honorífics. A la vegada, i amb aquest mateix propòsit, ens hem adreçat també als socis que són membres de l'Institut d'Estudis Catalans.

Hi ha la nota necrològica de Cristòfor Cardús i Canals, Membre Honorari de la Societat, que morí l'estiu passat, i la transcripció d'una entrevista amb ell, feta fa tres anys, en què ens parla de la seva vida i la seva passió, la geografia. Aquestes dues aportacions constitueixen la contribució de Cristòfor Cardús en aquest núm. 50 i l'homenatge que la Societat Catalana de Geografia vol tributar a una de les persones que la fundaren enllà el 1935.

A més d'aquestes col·laboracions, que com és lògic han rebut un tracte preferent, *Treballs* ha volgut incloure un repàs de la història de la Societat Catalana de Geografia en aquests darrers anys, així com també un estudi crític de la trajectòria de la Revista i una anàlisi de les conferències pronunciades a la seu de la Societat des dels seus inicis fins a la celebració del primer Congrés Català de Geografia.

La publicació es completa amb els índexs d'autors cronològic i temàtic de la cinquantena de números publicats, índexs que apareixen també a la pàgina web de la Societat, així com el directori actualitzat dels membres de la Societat.

Continuar editant *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* és un repte a mantenir, i per a dur-lo a bon terme cal comptar amb la col·laboració acrescuda dels nostres socis, bé sigui amb treballs originals, bé sigui amb la retrobada de textos mereixedors de ser reeditats. I que aquestes aportacions no es demorin, perquè els ajuts econòmics que rep la Revista tenen sempre uns terminis que cal complir.